

La setmana en què es va repartir el món: 75 anys de la Conferència de Ialta

Stalin, Churchill i Roosevelt van decidir els últims atacs conjunts de la Segona Guerra Mundial, el repartiment geopolític del planeta en conflicte i la situació mundial en un palau tzarista de Crimea

W.Churchill, F.Roosevelt i I.Stalin, a la Conferència de Ialta | Wikicommons

"Deu anys de pacients investigacions no aconseguiren trobar al món sencer un lloc pitjor que Ialta. És una estació climàtica famosa pel tifus i els seus insectes verinosos". El primer ministre Winston Churchill va definir així la llunyana terra de Crimea, en un intent d'impedir que se celebrés allà la conferència que gestaria el nou terreny geopolític mundial. El Palau de Livàdia, situat a la vora del Mar Negre, va ser la seu de la Conferència de Ialta del 4 a l'11 de febrer del 1945, l'lar de la trobada més important fins aleshores de les tres potències aliades: la Unió Soviètica, els Estats Units i el Regne Unit.

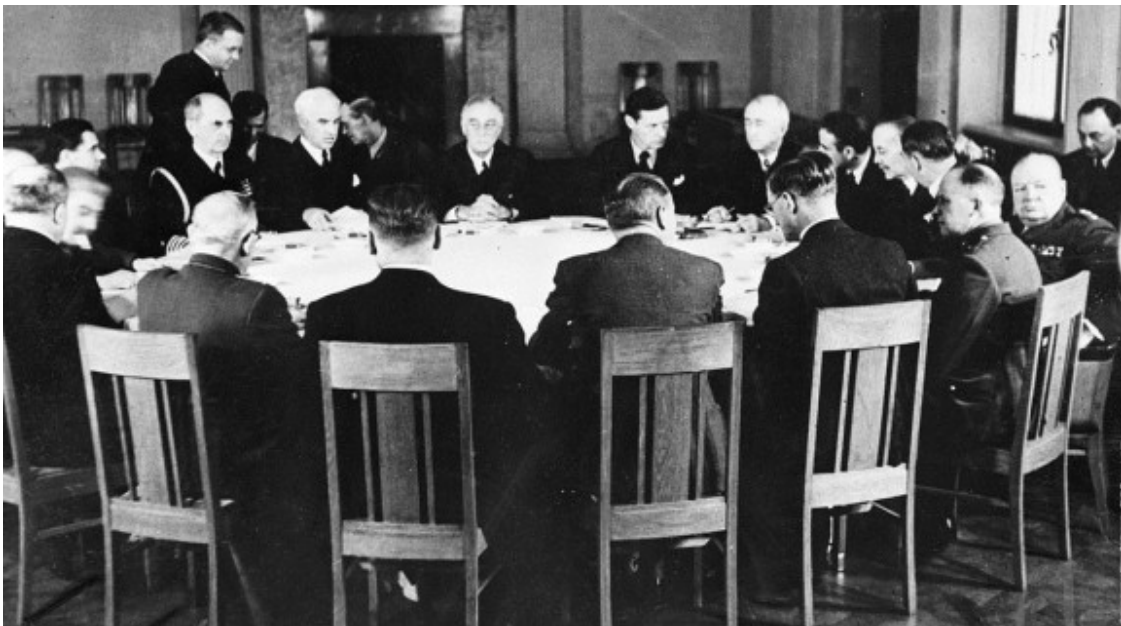
Ióssif Stalin, Franklin D. Roosevelt i Winston Churchill van encapçalar tres delegacions emblemàtiques que, setanta-cinc anys enrere, van començar a repartir-se el món durant els últims mesos de la Segona Guerra Mundial. El febrer de 1945 va ser l'avantsala de la fi de sis anys de conflicte que havia deixat en flames tot el planeta, de punta a punta. Els *Tres Grans* van reunir-se en un palau que havia estat propietat del tzar Nicolau II per estructurar l'Europa posterior a l'ocupació nazi, els últims moviments militars per esclafar el Japó i la creació de les Nacions Unides, entre d'altres coses.

D'on sorgeix Ialta i en quin moment estava la guerra?

Conquerida Varsòvia el 17 de gener, el conflicte estava a les portes de Berlín. Els aliats es dividien entre els exèrcits comandats per Dwight Eisenhower, provinents del front occidental, i les tropes dirigides per Gueorgui Júkov, imparables des de la zona oriental. Els exèrcits aliats s'havien cruspit milers de quilòmetres ocupats pels nazis i estaven a punt de tirar-li la porta avall a Hitler. Els Tres Grans havien d'organitzar-se i fer l'últim pas: com acabar de derrotar Alemanya, com sentenciar el Japó i com organitzar-se el botí de la victòria.

[noticia]181446[/noticia]

L'URSS, el Regne Unit i els Estats Units ja s'havien reunit altres cops, en trobades a Casablanca, Teheran o Moscou, on s'havien decidit moviments crucials de tropes, estratègies que esdevindrien clau a l'hora de derrotar el nazisme o s'havien establert pactes que marcarien el món durant dècades. Ialta va ser l'última gran trobada dels Tres Grans per encarar els últims moments de la guerra.

Una de les reunions de Ialta, al Palau de Livàdia de Crimea, amb les tres delegacions Foto: Wikicommons

Què s'hi va decidir?

En primer lloc, com atacarien els últims bastions alemanys i com entrarien a Berlín. Es va acordar que les tropes de Stalin (per insistència, capacitats i recursos) entrarien a la capital alemanya per conquerir-la i detenir els jerarques nazis. El gran consens es va establir a partir del repartiment d'una Alemanya conquerida, amb l'URSS absorbint certes zones de territori, dividint Berlín en quatre (incloent-hi França en el repartiment) i el propi país en dues zones. Es desarmaria i desmilititzaria el país, obligant-lo a pagar càstigs de guerra, amb sumes desorbitades per als soviètics, els més afectats.

La declaració d'una Europa alliberada, assegurant eleccions democràtiques a tots els territoris alliberats dels nazis o feixistes, va ser una de les grans victòries de Ialta. Impulsada per Roosevelt, el president dels EUA va ser el promotor de la creació de les Nacions Unides (ONU) i el seu Consell de Seguretat. Els crims de guerra contra l'Eix s'establirien en una reunió posterior a Potsdam.

El destí de Polònia va ser un dels punts conflictius. Stalin volia recuperar tota la zona perduda des del 1941, que havia conquerit anteriorment, el 1939, en l'annexió pactada amb Hitler. Es va acordar un govern provisional per a després celebrar-hi eleccions lliures, sota la influència de la URSS. Tot i això, certs territoris van passar a estar sota control directe dels soviètics. Churchill i la delegació britànica van ser grans detractors d'aquestes mesures.

Finalment es va abordar, amb l'ajuda dels màxims mandataris militars disponibles a la reunió, com derrotar el Japó, que encara tenia força per seguir aguantant fins un any més. No es va parlar de cap bomba atòmica però sí es va instar l'URSS a entrar en guerra amb els nipons per donar suport als EUA. Roosevelt ho va aconseguir a canvi de diverses annexions per la zona oriental europea cap als soviètics.

Què va suposar per al món els resultats de Ialta?

En cap moment de la història tres superpotències com el Regne Unit, els Estats Units i la Unió Soviètica es van trobar en un moment tan dolç de relacions diplomàtiques. Ialta va finalitzar amb un sopar on Churchill i Stalin es van elogiar mútuament, amb discursos emotius en un moment on, per fi, la guerra semblava acostar-se a la seva fi. El món era un tauler d'escacs per als Tres Grans, criticats ferotgement pels dirigents de les nacions petites que eren peces d'un joc geopolític, sense veu ni vot.

Roosevelt i Stalin van forjar bones relacions, entenent que els models capitalista i comunista haurien de conviure en postguerra. La mort de Roosevelt va significar l'arribada a la Casa Blanca de Harry S. Truman, que no va respectar cap dels pactes fets amb Stalin, sent molt més bel·ligerant, contundent i anticomunista, creant una doctrina que provocaria la Guerra Freda. Churchill, espantat per les ínfules annexionistes de l'URSS, va preveure el conflicte, recordant el 1946 el que seria "el teló d'acer". El món va quedar repartit des de la vora del Mar Negre, en un palau imperialista rus ple de britànics, comunistes soviètics i capitalistes nord-americans. Aquests van ser els seus protagonistes:

```
[playbuzz](function(d,s,id){var js,fjs=d.getElementsByTagName(s)[0];if(d.getElementById(id))return;js=d.createElement(s);js.id=id;d.js.src='https://embed.ex.co/sdk.js';fjs.parentNode.insertBefore(js,fjs);}(document,'script','playbuzz-sdk'));
```

[/playbuzz]